

HANDLEIDING

Opvang vluchtelingen 2022

1. ALGEMEEN

De vluchtelingen zijn vanaf eind februari, begin maart in onze gezinnen gekomen. De aanleiding is erg verdrietig: Rusland heeft Oekraïne aangevallen. Hoe het af gaat lopen en wanneer de vluchtelingen weer terug kunnen, is één grote vraag.

1.1 Culturele verschillen

In de ogen van de meeste Oekraïners is Nederland een zeer welvarend land. Wat wij bezitten is voor veel van hen vrijwel ondenkbaar. Daarnaast zijn veel dingen vreemd: onze gewoonten, voeding en veelal de ongeschreven normen en waarden. Vanuit hun achtergrond is het goed om dit in gedachten te houden als deze mensen voor een onbepaalde tijd deel uitmaken van uw gezin.

1.2 Verzekeringen

Op donderdag 3 maart 2022 is door de EU een regeling in werking getreden, die ervoor zorgt dat Oekraïense vluchtelingen een bijzondere status ontvangen. Ze krijgen een speciale verblijfsstatus voor een jaar en hebben direct recht op studie en werkvergunning. Ook de kinderen van de vluchtelingen mogen naar school.

Het gaat om een zogeheten 'Tijdelijke beschermingsrichtlijn'. Deze trad met onmiddellijke ingang in alle EU-landen waar de vluchtelingen naar zijn uitgeweken in. De vluchtelingen hebben recht op onderkomen, op sociale bijstand, financiële ondersteuning, medische zorg en werk.

2. GEZONDHEID

2.1 Algemeen

Wij willen u erop wijzen dat de meeste mensen uit Oekraïne, maar zeker ook de kinderen minder weerstand hebben en zich daardoor warmer kleden dan wij hier gewoonlijk gewend zijn. Dit geldt ook bij het slapen. Wellicht heeft u extra dekens/dekbedden nodig.

2.2 Huisarts/tandarts en ziekenhuisbezoek

Wanneer één van de vluchtelingen ziek is, kunt u vanwege hun speciale verblijfsstatus 'Tijdelijke beschermingsrichtlijn' meteen een afspraak bij de dokter maken. Dit geldt ook voor een eventueel bezoek aan een ziekenhuis. Mocht één van de vluchtelingen kiespijn hebben, ook dan kunt u meteen naar de tandarts. De plaatselijke huisarts en ook de tandarts zijn op de hoogte en hebben hun medewerking toegezegd.

Zeker bij een ongeval of levensbedreigende situatie, kunt u zelf direct 112 bellen en handelen naar goedvinden.

2.3 Buiten spelen

De meeste kinderen zijn niet zo gewend om buiten te spelen, probeer dit wel te stimuleren. Hoe meer buitenlucht, hoe beter het is voor de gezondheid van het kind. Overigens geldt dit ook zeker voor volwassenen. Houdt u er ook rekening mee dat de meeste kinderen niet weten wat een sloot is en niet gewend zijn aan zoveel water om zich heen. In de meeste gevallen hebben de mensen niet eens een fiets. Alles gaat in de grote steden van Oekraïne meestal te voet of per trolleybus.

2.4 Medicijnen

Probeer te achter te komen of er door de vluchtelingen medicijnen gebruikt worden en/of ze het bij zich hebben. Misschien hebt u hierbij advies nodig. We proberen ook daar samen uit te komen. Als uw gast medicijnen gebruikt, moet u die bij een doktersbezoek meenemen.

3. COMMUNICATIE

3.1 Communiceren

Een goede communicatie met de vluchtelingen is heel belangrijk. Wij adviseren u om elke dag tijd te reserveren om met deze mensen in gesprek te zijn. Toon bijvoorbeeld interesse in hun hobby's en familie- en leefomstandigheden. Veelal gaat de communicatie tegenwoordig met een 'translate' app (google translate) op de smartphone. Handen- en voetentaal werkt ook altijd goed, maar daar komt u vanzelf achter. Ook spreken er veel mensen (een handjevol) Engels, dus dat maakt het voor ons gelukkig gemakkelijker. Ook op school krijgen de kinderen Engels. Schroom echter niet om hulp in te roepen bij de stichting voor belangrijke zaken hieromtrent. Een gesprek kan verhelderend werken en duidelijkheid geven.

In uw gezin past u ongetwijfeld een aantal regels toe voor allerlei zaken. Dit zal ook zo zijn bij bijvoorbeeld het computergebruik van (kleine) kinderen. Kinderen kijken ernaar uit wanneer ze zelf, op de computer spelletjes mogen doen. We willen hiervoor geen richtlijnen geven maar adviseren om de meest bekende Nederlandse bordspellen samen met gasten te spelen. Wij hebben door de jaren heen geleerd dat dit een samenbindend effect heeft en er toe kan leiden dat de Nederlandse bordspellen hun weg vinden naar Oekraïne.

In de bijlage vindt u een woordenlijst Nederlands-Oekraïens met een aantal belangrijke woorden en zinnen met de uitspraak.

4. VOEDING

4.1 Eetgewoonten

De Oekraïense vluchtelingen zullen tijd nodig hebben om te wennen aan onze eetgewoonten. De meesten zijn gewend om tussen de middag warm te eten. Ze eten bijna dagelijks soep. Om de overgang naar onze eetgewoonte niet al te groot te laten zijn, kunt u misschien wat extra soep (met brood!) aanbieden. Ons eten is veelal onbekend (er waren in onze project kinderen die dachten dat sperziebonen in zee groeien en dat spinazie in een aquarium thuishoort.) Zorgt u, voor zover dat in uw vermogen ligt, voor voldoende groenten, fruit en melk. Deze producten bevatten belangrijke bouwstoffen waar vooral kinderen een tekort aan hebben en die voor ouderen zeker ook nodig zijn.

Met elkaar aan tafel zitten zijn de meeste Oekraïners niet gewend. Probeer als het mogelijk is van de maaltijd een gezellig gezinsmoment te maken. Velen zullen dit hun leven blijven herinneren. In Oekraïne maakt moeder of oma een pan met eten en als de kinderen thuis zijn scheppen ze in de keuken wat op en eten dat zelfstandig op. Een toetje na het eten zijn ze ook niet gewend, maar dit vinden ze al snel smakelijk!

4.2 Broodmaaltijd

Maak uw gasten vertrouwd met uw tafelgewoonten en help ze zo nodig met hun boterhammen. Het kan namelijk zijn dat ze niet weten dat boter of margarine uitgesmeerd moet worden en dat het broodbeleg (worst, ham, kaas etc.) tezamen met brood gegeten wordt. Veelal zijn ze ook niet gewend aan zoetheid op brood, maar vinden dit vaak wel erg lekker. In Oekraïne wordt brood meestal 'kaal' en alleen bij de soep gegeten. Tip: De meeste mensen in Oekraïne eten wel sneetjes brood met bijvoorbeeld kaas en tomaat en wat kruiden (pizza) uit de oven.

4.3 Warme maaltijd

In Oekraïne maken de mensen veel salades van groente en dat eten ze dus ook ongekookt. Gekookte groenten (en bijvoorbeeld stampotten) zijn ze meestal niet gewend. Wel zijn Oekraïners 'zot' op augurken, komkommers en tomaten. Bij de warme maaltijd doet u er verstandig aan om uw gasten zelf te laten bepalen hoeveel ze willen eten. Schep bijvoorbeeld eerst een klein beetje op en laat het proeven. Maak u zich niet ongerust als de eerste dagen niet zoveel eten. Na een poosje ontdekken ze zelf wat ze lekker vinden en zullen ze meer gaan eten. Zoals al eerder m.b.t. soep is opgemerkt, zijn ze ook gewend om brood bij hun warme maaltijd te eten.

5. IN HET HUIS

5.1 Algemeen

Voor de vluchtelingen is de reis naar Nederland zeer waarschijnlijk een traumatische onderneming geweest. Ze moesten daarbij huis en haard, soms een vader en andere familieleden en vrienden achterlaten. Houd hier rekening mee. Het contact met hun landgenoten is erg belangrijk. Ze kunnen dan in hun eigen taal hun verhaal aan elkaar kwijt.

Schroom niet om in uw eigen huis te laten zien dat bepaalde (slaap)kamers privé zijn. Ga respectvol om met de (weinig) spullen die ze van thuis hebben meegenomen en geef het samen met hen een plekje.

Probeer, zoveel als mogelijk is, hun eigen kledingstijl te respecteren en hun gewoonten ook te accepteren. Het is voor iedereen een zoektocht hoe het verblijf er precies uit gaat zien en hoe met allerlei onvoorziene situaties om moet gaan.

5.2 Huisregels

De leefregels van Oekraïners wijken nogal af van de onze. Gebaseerd op ervaringen volgen hieronder enige gewoonten in veel Oekraïense gezinnen:

- * Kinderen gaan gelijk of later naar bed dan hun ouders.
- * De straat trekt soms meer dan thuis.
- * Wachten met het eten totdat iedereen heeft opgeschept, is geen gewoonte.
- * Ook is het niet overal de gewoonte dat iedereen op z'n stoel blijft zitten tot de maaltijd beëindigd is.
- * Bijbellezen na de maaltijd is meestal geen gewoonte.

Het kan echter niet genoeg benadrukt worden dat dit per streek, stad of familie sterk kan verschillen. Besef dat sommige gastkinderen veel alleen thuis zijn, omdat hun ouders werken. Ze zijn dan gewend om in huis hun gang te gaan en zelf de etenstijd te bepalen. Behandel uw gastkind net als uw eigen kinderen en geef ze geen voorkeursbehandeling. U zult zien dat de kinderen zich heel snel aanpassen aan de gewoonten in onze gezinnen.

5.3 Toilet

Laat aan uw gasten uw toilet zien en demonstreer de werking ervan. In Oekraïne gooit men het toiletpapier meestal in een afvalbak, omdat dit anders verstopping in de toilet kan geven. Als uw gastgezin in een flat woont, verschilt het gebruik van het toilet overigens niet veel. Sommige gezinnen zijn echter nog aangewezen op een 'toilet' in de achtertuin.

5.5 Bad en/of douche

Sommige kinderen zijn gewend om zelf hun ondergoed en soms sokken met de hand te wassen als ze bijvoorbeeld gaan douchen of naar bed gaan.

5.6 Slapen

Veel gezinnen hebben maar beperkte ruimte en slapen dan in een omgebouwde woonkamer. Ze hebben ook niet altijd hun eigen bed en matras. Dit is overigens ook de reden dat ze allemaal tegelijk naar bed gaan en ook zomaar midden op de dag soms gaan slapen.

5.7 Bedplassen

Zoals in alle gezinnen komt bedplassen ook voor bij Oekraïners. En misschien, gezien de problematische situatie komt het nu 'opeens' voor. Probeer u dat voorzichtig te berde te brengen en daarop maatregelen te nemen.

5.8 Bijbellezen en bidden

De Bijbelboeken zijn vanuit het Nederlands vertaald in het Oekraïens. U kunt deze vinden in de bijlagen.

6. OM HET HUIS

6.1 Verkeer

Omdat de meeste Nederlanders zich vaak fietsend voortbewegen, is het mogelijk dat uw gasten ook willen fietsen. Echter lang niet alle Oekraïners kunnen (goed) fietsen. Bekijk de mogelijkheden en help ze op weg. Ook verkeersregels leren, is geen overbodige luxe.

6.2 Buitenspelen

Er zijn in onze omgeving veel mogelijkheden om buiten te spelen. Bekijk voor uw gastkind(eren) wat gevaarlijk kan zijn bij het buitenspelen in uw directe omgeving, bijvoorbeeld water, drukke wegen, bouwputten etc. Geef de grens aan van de plaats waar ze van u mogen spelen.

BIJLAGE 2: De Bijbelboeken in het Nederlands en het Oekraïens.

Het Oude Testament

Genesis.....	Буття
Exodus.....	Вихід
Leviticus.....	Левит
Numeri.....	Числа
Deuteronomium.....	Повторення Закону
Jozua.....	Ісуса Навина
Richteren.....	Суддів
Ruth.....	Рут
1 Samuël.....	1- Самуїлова
2 Samuël.....	2- Самуїлова
1 Koningen.....	1- Царів
2 Koningen.....	2- Царів
1 Kronieken.....	1- Хроніки
2 Kronieken.....	2- Хроніки
Ezra.....	Ездри
Nehemia.....	Неемії
Esther.....	Естер
Job.....	Йова
De Psalmen.....	Псалмів
De Spreuken van Salomo.....	Пр. Соломонових
De Prediker.....	Екклезіястова
Het Hooglied van Salomo.....	Пісня над піснями
Jesaja.....	Ісаї
Jeremia.....	Єремії
Klaagliederen.....	Плач Єремії
Ezechiël.....	Єзекїля
Daniël.....	Даниїла
Hosea.....	Осії
Joël.....	Йоїла
Amos.....	Амоса
Obadja.....	Овдія
Jona.....	Йони
Micha.....	Михея
Nahum.....	Наума
Habakuk.....	Авакума
Zefanja.....	Софонії
Haggai.....	Огія
Zacharia.....	Захарія
Maleachi.....	Малахії

Het Nieuwe Testament

Mattheüs.....	Матвія
Markus.....	Марка
Lukas.....	Луки
Johannes.....	Івана
Handelingen.....	Дії
Romeinen.....	Римлян
1 Korinthe.....	1-е Коринтян
2 Korinthe.....	2-е Коринтян
Galaten.....	Галатів
Efeze.....	Ефесян
Filippensen.....	Филип'ян
Kolossensen.....	Колосян
1 Thessalonicenzen.....	1-е Солунян
2 Thessalonicenzen.....	2-е Солунян
1 Timotheüs.....	1-е Тимофія
2 Timotheüs.....	2-е Тимофія
Titus.....	Тита
Filemon.....	Филимона
Hebreeën.....	Євреїв
Jakobus.....	Якова
1 Petrus.....	1-е Петра
2 Petrus.....	2-е Петра
1 Johannes.....	1-е Івана
2 Johannes.....	2-е Івана
3 Johannes.....	3-е Івана
Judas.....	Юди
Openbaring.....	Об'явлення

BIJLAGE 3: Woordenlijst - Nederlands – Oekraïens – Uitspraak

<u>Nederlands</u>	<u>Oekraïens</u>	<u>Uitspraak</u>
Ja	Так	Tak
Nee	Ні	Nie
Alstublieft	Будь ласка	<u>Boed</u> laska
Dank u wel	Дякую	<u>Djakoejoe</u>
Goedemorgen	Добрий ранок	<u>Dobriy</u> ranok
Goede(mid)dag	Добрий день	<u>Dobriy</u> deen
Goedenavond	Добрий вечір	<u>Dobriy</u> weetsjier
Goedenacht/Weltherusten	На добраніч	Na <u>dobran</u> iets
Sorry	Вибачте	<u>Wiebatsj</u> te
Tot ziens	До побачення	Do <u>pobatsjenn</u> ja
Hallo	Привіт	<u>Priewit</u>
Welkom	Ласкаво просимо	Laskawo <u>prosimô</u>
Waar? (is/zijn)	Де?	Dé?
Wanneer?	Коли?	Kolli?
Wat?	Що?	Sjsjhô?
Hoe?	Як?	Jak?
Hoeveel?	Скільки?	<u>Skielki</u> ?
Welke?	Який	<u>Jakkiy</u>
Wie?	Хто?	Gtô?
Waarom?	Чому?	<u>Tsjommoe</u> ?
Waar ga je heen?	Куди ти ідеш?	Koedi ti <u>idesh</u> ?
Rood	Червоний	Tsjer <u>wônni</u> y
Bruin	Коричневий	Korriets <u>newi</u> y
Oranje	Оранжевий	Orranz <u>jewi</u> y
Geel	Жовтий	<u>Zôwti</u> y
Groen	Зелений	Zell <u>énni</u> y
Blauw	Синій	<u>Sinni</u> y
Roze	Рожевий	Roz <u>jéwi</u> y
Paars	Фіолетовий	Fiol <u>étowi</u> y
Zwart	Чорний	Tsi <u>orni</u> y
Wit	Білий	<u>Bieli</u>
Welke kleur?	Який колір?	Jakiy <u>kollier</u>
Goed	Добре	<u>Dôbre</u>
Niet goed/ slecht	Не добре / погано	Pô <u>hannô</u>
Blijf hier staan	Стій тут!	Sti <u>ey</u> toet
Hier	Тут	Toet
Vroeg	Рано	<u>Ranô</u>
Laat (het wordt.....)	Пізно	<u>Piezno</u>
School	Школа	<u>Sjkôlla</u>
Water	Вода	<u>Wodda</u>

Melk	Молоко	Mallokkô
Koffie	Кава	Kawa
Fiets	Велосипед	Wellossipped
Auto	Автомобіль	Awtomobiel
Strand	Пляж	Pljazj
Bed	Ліжко	Liezjkô
Huis	Дім	Diem
Thee	Чай	Tsjaj
Brood	Хліб	Glieb
Boter	Масло	Maslô
Kaas	Сир	Sir
Voornaam	Ім'я	Iemja
Uw (voor)naam	Твоє ім'я	Twôje iemja
Verjaardag	День народження	Denj narodzhennya
Kerk	Церква	Tserkwa
Zingen	Співати	Spiewati
Bidden	Молитися	Mollittisja
Bijbel	Біблія	Bieblieja
Kinderbijbel	Дитяча Біблія	Ditjatsja Bieblieja
Lijm	Клей	Kleej
Schaar	Ножиці	Nozjitsie
Kleur potloden	Кольорові олівці	Kollorrowwie oliewtsie
Ik wil.....	Я хочу...	Ja gotsjoe
Ik wil niet	Я не хочу...	Ja ne gotsjoe...
Ik wil niet meer	Я більше не хочу...	Ja bielsje ne gotsjoe
Wil je.....?	Ти хочеш....?	Tie gotsjesj...?
Ik voel me niet goed	Я захворів /захворіла	Ja zagworiew / zagworiela
Spelen	Грати	Hrati
Vind je het lekker?	Смачно?	Smatsnô?
Wil je nog meer?	Хочеш ще?	Gotsjesj sjsjhe?
Wil je minder?	Ти хочеш менше?	Gotsjesj mensje?
Wat kost dit?	Скільки це коштує?	Skielki tse kosjtjeje?
Je moet nu naar bed	Ти повинен спати зараз.	Ti powinen spati zaraz
Hoe laat is het?	Котра година	Kotra hôdinna?
Hoe laat (gaan we....)	коли ми йдемо	Koli mi jdemô?
Ik begrijp het	Я розумію	Ja rozoemiejoe
Ik begrijp het niet	Я не розумію	Ja ne rozoemiejoe
Ik weet het niet	Я не знаю	Ja ne znajoe
Kijken	Дивитися	Diwitisja
Vlug/opschieten	Поспіши!	Pospiesji!
Dag	День	Den
Een fijne dag op school	гарний дня у школі!	Harniy dnja oe sjkolie!
Hoe was het op school?	як це було в школі?	Jak boelô w sjkolie?
Heb je nog huiswerk?	Тобі потрібно робити	Tobi potriebnô robitti

	домашнє завдання?	dômasjnje zawdannya?
Wie zijn je vrienden?	Хто твої друзі?	Gtô twôjje droezie?
Wil je dat er iemand komt spelen?	Тобі подобається з кимось гратися?	Tobie pôddôbajetsja zkimomos hratisja?
Wat is er aan de hand?	Що відбувається?	Sjsjô wiedboewajetsja?
Doet er iets pijn?	Що-небудь болить?	sjsjô-nebboed bollit?
We gaan eten	Ми будемо їсти	Mi boedemmô jjesti
Ons telefoonnummer is:	Наш номер телефону:	Nasj nommer tellefonnoe
We gaan naar huis	Ми йдемо додому	Mi jdemmô dôdômoe
Heb je slaap?	Ти спиш?	Ti spisj?
Waar ben je geweest?	Де ти був?	Dé ti boew?
Vond je het leuk?	Тобі сподобалось?	Tobie spôdôbalos?
Heb je een goede reis gehad?	Як доїхали?	Jak dôjiegali?
Ben je moe? (jongen)	Ти стомився?	Ti stommiwsja?
Ben je moe? (meisje)	Ти стомилась?	Ti stommilas?
Je moet om 5 uur thuis zijn!	Ти повинен бути вдома о п`ятій годині.	Ti powinen boeti wdôma o pjatij hôdinnie
We gaan weg	Ми їдемо	Mie jiedémô
Erg mooi!	Дуже гарний!	Doezhe harniy
Heere, zeg dit eten , Amen	Боже, благослови цю їжу	Bozhe, blahôslôwi tsjoe jiezhoe Амінь
Heere, dank u voor dit eten	Боже, дякую Тобі за цю їжу	Bozhe, djakoejoe Tobie za tsjoe jiezhoe
Amen	Амінь.	Amien`
1	Один	Odin
2	Два	Dwa
3	Три	Tri
4	Чотири	Tsôtirri
5	П`ять	Pjat
6	Шість	Sjiest
7	Сім	Siem
8	Вісім	Wiesiem
9	Дев`ять	Dewjat
10	Десять	Desjat
11	Одиннадцять	Odin nadtsjat
12	Дванадцять	Dwa nadtsjat
13	Тринадцять	tri nadtsjat
14	Чотирнадцять	tsôtir nadtsjat
15	П`ятнадцять	Pjat nadtsjat
16	Шістнадцять	Sjiest nadtsjat
17	Сімнадцять	Siem nadtsjat
18	Вісімнадцять	Wiesiem nadtsjat
19	Дев`ятнадцять	Dewjat nadtsjat
20	Двадцять	Dwadtsjat
week	тиждень	Tizden
Zondag	Неділя	Nedielja

Maandag	Понеділок	Pônédíelok
Dinsdag	Вівторок	Wiewtorrok
Woensdag	Середа	Séréda
Donderdag	Четвер	Tsetwer
Vrijdag	П'ятниця	Pjatnitsja
Zaterdag	Субота	Soebôta
Heb je broertjes	У тебе є брати?	Oe tébé jé brati?
Heb je zusjes	У тебе є сестри?	Oe tébé jé sestri?
Wil je naar huis bellen/skypen?	Ти б хотів подзвонити/скайп додому?	Ti b gottiew podzwonnittie/skaip dôdômoe?
Je mag morgen naar huis bellen/skypen	Завтра ти зможеш подзвонити/скайп додому.	Zawtra ti zmozhesj podzwonnittie/skaip dôdômoe
Je mag nog niet fietsen	Ти не можеш кататися на велосипеді	Ti ne mozhesj katatiesja na wélôsipedi
Straks, over een klein poosje	пізніше, через деякий час	Pieznieshe, tserez dejakiy tsas

Een gezin	сім'я	Siemja
De man	Чоловік	Tsollowiek
De vrouw	Жінка	Zhienka
Het kind	Дитина	Dittinna
Opa/oma	Дідусь/Бабуся	Diedoes/baboesja
Vader/moeder	Батько/Мати	Batkô/ mati
Papa/mama	Тато/мама	Tatô/ mama
Zoon/ dochter	Син/ Дочка	Sin/ dotsjka
Broer/zus	Брат/Сестра	Brat/ sestra
Oom/tante	Дядько/Тітка	Djadkô/tietka